

חולין ע עניין: דרוש וקבל שכר

תוס' שבת קנב:

במה דוכתין דמשגשג להו ואפילו הויה מתרנחא אכתי היאך מדלגין הלא מחמת המנה היו מיטמאים והגולל ודופק לא היו מוציין ומה שהביא ראה מעירובין יש דוחין דאע"פ שאין רגילות לעשות כסוי ארון מצעלי חיים כמה דברים אשכחן דלא שכימי ומיירי זהו הש"ס להראות לנו הדין ודרוש וקבל שכר כדאמר' צהמה המקשה (חולין דף ע.) בלעמו חולדה והוציאתו והכניסו והקיא אתו ויאל מאליו מהו הדביק שני רחמים ואל מזה ונכנס לזה מהו ואף על פי שזה לא יהיה לעולם ועוד מקשינ' לפירוש ר"ת מדתני בהדיא בתוספתא דהלכות

רש"י לעיל חולין יז.

כו': בי אפר רחמנא. בשר תאיה במדבר: שהבנינו ישראל. אליבא דר' עקיבא מהו לאוכלי אחר כניסתו ב' מי אמרינן כי אפר רחמנא בשר נחירה לאחר ביאה הני מילי לנחור אחרי כן לאכול אצל הנחורות וצאות מן המדבר הואיל ובשעת נחירתן היתה חו לא מתקרי או דלמא לא שגא ודרוש וקבל שכר הוא שריכין אנו לעמוד על האמת ואע"פ שכבר עבר: בתלי דחזירי. חזירים יבשים שקורין בקינ"ש: ובתים מולאים

רא"ש חולין יז.

למטה במחזרת. רב פפא אמר (פב) [ע] צעופא דקליל. ודף י"ז ע"א צעי ר' ירמיה איברי בשר נחירה שהכניסו עמהם לארץ ישראל מהו. וקאי בתיקו. פירש רש"י דרוש וקבל שכר הוא דלריכין אנו לעמוד על האמת אע"פ שכבר עבר. ולא נהירא לי [א] דדוקא למיסב קראי דרשינן אע"פ שכבר עבר. אבל לקבוע בעיא בש"ס בדבר שאין בו זורק לא אשכחן. והכי אמרינן בפ"ק דיומא (דף ה:) כיצד הלבישן כו' כיצד הלבישן מאי דהוה הוה. אלא כיצד מלבישן [א] לעמיד לבא. לע"ל לכשיצאו אהרן ובניו ומשה עמהן. אלא כיצד מלבישן למיסב קראי צוואה כתיב וכו'. ונראה לי דנפקא מינה צביא זו לאדם שאסר עצמו בחד מן המינין מומן ידוע ואילך וכשהגיע הזמן היה לו מאותו המין [א] שהיה אוכל והולך עד שהגיע הזמן אם מותר לאכול מה שנותר בידו. אי נמי כגון שרצו ב"ד לאסור דבר אחד כמו שאסרו גביות העובדי כוכבים ושלקות וכיוצא בהן אם אסור מה שיש לו ממנו מאותו המין ביד ישראל:

חתם סופר חולין יז.

וא"כ ע"כ נטוים דרוש וקבל שכר קא מצינ' לי, ונ"ס הרא"ש דלא שייך למימר כן אלא למיסבא קראי אבל למיקבוע איצט"ל אומאי דהוה לא אפר, הכה מצינו לר' יצחק כיוצא בזה בזבחים ק"ח ע"ב צעי ר' ירמיה עומד בנחל ואינו רואה ע"ש לענין צבילה נאכל בכל הכוונה והתם לא כוס למיסב. קראי ונאי דהוה הוה ע"ש:

תפארת ישראל – בועז אות א'

אמנם הא דצעי רבא* (חולין ד"ע ע"א) כרכו נסיו מהו וכו'. בלעמו חולדה והוציאתו והכניסו והקיא אתו ויאל מאליו מהו. הדביק ב' רחמים ואל מול"ו. וכדומה בש"ס. ג"ד דאף דממש אי אפשר שיקרה כך, אפ"ה אין אלו שאלות של הבל ח"ו, ולא דמי להך דמנחות (דל"א א') ששאל פלימי מרבי צאדם שיש לו ב' ראשים צאחה יניח תפילין, דא"ל או קום גלי או קבל עלך שמחא. וכ"כ בר' ירמיה שהיה רגיל לשאול דברים שאין במציאות (ר"ה ד"ג א' וסוטה ד"ז א') וכדומה, וכדעיי ברגלו א' תוך ג' אמה ורגלו א' חוץ לג' אמה, ואפקוהו מצי מדרשא (כ"ז ד"ג ב') ולא הדר עיילוהו עד שדבר בהכנעה יתירה, אי איני כדאי ששלחחם אלי (כ"ז קס"ב ב'). דכל הנהו אגב שיטפא שאלו שלא כהוגן אבל צעי דרבא הנ"ל, לא משום דרצה לידע הדין בהך גוונא, רק רצה לידע טעם הדין בכל פטר רחם, אי תלה בשפת רחם, או בחלל, או בצאות וולד או בגוונא אחרת. וכ"כ בהך דאמרינן (יבמות נ"ד א') דצעי בנפל מהגג ונתקע ביצמתו. ונתפקרו צה המינים שבומיניו. אבל לא הציאו אלה הרשעים אורה של חורה, דהרי חזינן מהש"ס הנ"ל דהוה מענשי מאד למאן דצעי דבר שאינו במציאות. רק גם התם לא רצה לידע הדין בהך גוונא, רק רצה לידע אם ביאה קונה ביצמה אפילו בלא הכוון לשום ביאה בעולם:

(* ע"י שבת קנ"ב ב' תוס' ד"ה עד שיסתם (אהבת איתו).)

אבות פ"ה מ"ז

בצבת עשויה חב: ז שבקעה

דברים בגלם חג ושקעה בפקם.

נקהל להשיב חו, שואל פגען

ומשיב בפקה חו, ואומר על ראשון

תפארת ישראל – יכין אות מז

הדין כשישיב. וגם שואל רק בדבר המזוי, דכששואל אינו מפליג בדברים להראות פלפולו וחריפותו בדברים שאין נוגעין להענין. אלא תהיה השאלה בהדבר שעוסקין בה וכו"ש עד עמק רבי נחאי מסכת לא

WHATSAPP

EMAIL

PODCAST

TORAHANYTIME

ALLDAF

DAFYOMI PORTAL

KOLHALASHON